

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Quo[d] ananias ex mandato domini visitauit saulum. ca. xlvij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

ho de curru: et baptizauit philippus eunuchum. Et cum ascendisset de aqua: spiritus domini rapuit philippum: et amplius non vidit eum eunuchus, sed ibat per viam suam gaudens. Philippus autem inuenit est in azoto: et pertransiens euangelizabat cunctis ciuitatibus donec veniret cesarea. In qua legitur dominum habuisse: cuius usque hodie apparere vestigia: nec non et cubiculum quatuor filiarum eius virginum prophetissarum. Hinc redit historia ad ordinem suum, persequens de paulo: et continuat et quod supra dictum est. Saul perdeuastabat ecclesias. Quod enim dictum est de philippo: et de conuersione eunuchi: quasi incidens fuit.

De excecatione sauli. Caplm. XLVI

Saulus adhuc spiritus

rans minarum: et cecidit in discipulos domini. id est adhuc comminans eis: et in eos inspirans: et ad cecidit eorum aspirans accessit ad principem sacerdotum: zelo furoribus eum concitante: et petijt ab eo litteras ad synagogas singulas iudeorum que erant damasci: vt eius auctoritate si quis inueniret damasci huiusmodi viros et mulieres: vinculos perduceret in hierusalem. Et cum iter faceret contigit vt appropinquaret damasco. et subito circumfulsit eum lux de celo: et cecidit in terram audiuit vocem dicentem sibi. Saule saule quid me persequeris. id est in membris meis. Qui ait. Quis es domine. An deus es vt angelus? Ego inquit sum iesus quem tu persequeris. Durum est tibi contra stimulum calcitrare. et potestiori rebellare. Et tremens ac stupens dixit. Domine quid me vis facere. Acci diceret. Voluntatem tuam indica mihi: quia presertim sum tibi obedire. Ad quem dominus. Surge et ingredere ciuitatem et dicet tibi quid te oporteat facere. Viri autem qui comitabantur eum stabant stupefacti: audientes quidem vocem ipsius pauli: non eius qui loquebatur cum eo: neminem autem videntes: iuxta quod ipse paulus infra dicit. Qui mecum erant lumen quidem viderunt: vocem autem eius non audierunt qui loquebatur mecum. Et surrexit de terra: et apertis oculis nihil videbat. Factus est cecus corpore qui prius fuerat cecus mente. Ad manus autem illum trahentes: manibus suis manus eius tenentes et quasi cecum ducentes introduxerunt eum damascum. Et erat ibi tribus diebus non videns neque manducans neque bibens. In quo triduo creditur a spiritu sancto didicisse euangelium. Unde gloriatur in epistola ad galatas se non habuisse hominum magistrum dei. Neque ab ho-

mine accepti illud neque didici. sed per reuelationem iesu christi. Imponebat enim ei a pseudo propheta edoctus esse ab anania non a spiritu sancto: unde vocabatur eum apostolum anania. Recte moueat si quandoque legatur peruersio eius facta primo anno dominice passionis: quandoque secundo: alter de anno vsuali: alterum de anno emergenti dicitur. Si ei computes primum annum dominice passionis a kalendas Ianuarij qui est annus vsualis: tunc secundo anno peruersus est paulus. Si autem computes ab ipso die passionis usque in sequentem diem passionis anno reuoluto qui est annus emergens in primo anno dominice passionis conuersus est.

Quo ex mandato domini Ananias visitauit Paulum. Ca. XLVII.

Rat autem damasci

sci discipulus quidam. id est christianus nomine ananias. Et dicit dominus ad illum. In visu. id est in visione noctis. Anania. At ille ait. Ecce domine ego paratus sum tibi obedire. Ad quem dominus. Surge et vade in vicum qui vocatur rectus: et quere in domo iude saul nomine tharsensem. Ecce enim orat. Forasan iudas erat prius nomine hospitis sui vel forsan erat de tribu iude vt sit sensus. In domo iude. id est inter iudeos qui ibi erant illa tribu: vel in domo iude. id est in vicum iudeorum. Vicius autem dicitur a vicinia ciuitatis vt dicit Rabanus. vt proprie dicatur vicus viciniorum rura ciuitatis. Hoc tamen et sepe alibi aliter accipitur. Ne timeret ananias venire ad saulum quem nouerat acerrimum persecutorem christianorum: dedit dominus. Ecce enim orat: quasi diceret. Non est timendus quia factus est de saulo paulus: et dominus pro agno. Et ego etiam reuelauit ei aduentum tuum. Iam enim vidit in spiritu te introentem ad se: et imponentem ei manum vt visum recipiat. Tunc ananias. Domine audiui a multis de viro quanta mala fecerit sanctis tuis in hierusalem: et habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui inuocant nomen tuum. Ad quem dominus. Vade quonia vas electionis est mundus iste. id est vas electum. et in fornace tribulationis probatur: vt portet nomen meum coram regibus et gentibus et filiis israel. Et tu quidem baptizabis eum sed non docebis eum: ego enim solus docebo eum: et ostendam ei quanta oporteat eum patip nomine meo: vt per multas tribulationes probetur vas electum et mala que intulit san-

Actuum apostolorum

filio patris cum sanctis Abijt ananias et veniens: ad hospitium pauli intravit ad eum: et imponens manum dicit. Saule frater. Dominus Iesus qui apparuit tibi in via quam veniebas misit me ad te: ut videas interiori et exteriori oculo: et implearis spiritu sancto. Spiritus sanctus plenius accipias postea in baptismo. Et festinus cecidit ab oculis eius: et squame: et visum recepit: et surgens baptizatus est: et cum accepisset cibum confortatus est. Et fuit cum discipulis qui erant damasci per dies aliquot: et continuo ingressus synagoga: et predicabat dominus Iesum: quoniam hic est filius dei. Struiebant autem omnes qui audiebant: et dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in hierusalem eos qui invocabant nomen istud: et ad huc venerat ut vincos eos duceret ad principes sacerdotum? Saulus autem magis conualefcebat in christo: et confundebat iudeos qui erant damasci: affirmans quia hic est christus.

De invidia iudeorum in paulo. Ca. XLVIII.

In autem imple-

rent dies multi a baptismo pauli: et factum est ut ei interfectum fecerit. Et eo quod dictum est. Cum implerent dies multi: potest videri non fuisse factum in hierosolymis advenit damasci in secundo: quod forte transiit in syriam et ciliam: et ibi predicavit et multos convertit. Postea cum iterum venit damascum: quia magis suscitauerat invidia iudeorum: in secundo aduentu damasci statuerunt concilium ut eum occiderent: sed notificare sunt ei insidie iudeorum: et custodiebant portas civitatis die ac nocte ut eum dolo interficerent. non iudei: sed cluus damasci: et propositus gentis Arethe regis ad petitionem iudeorum: sicut ipse apostolus in epistola secunda ad Corinthios refert dicens. Damasci propositus gentis Arethe regis custodiebat civitatem damascenorum: ut me comprehenderet. Discipuli autem eius nocte demiserunt eum in sporta per murum. Et vide quod in greco additum non est eius: sed dictum est simpliciter discipulis: quod non habebat paulus discipulos: sed omnes christiani tunc dicebant discipuli: quod nondum inventum erat hierosolymis? Elapsus paulus a manibus damascenorum venit in hierusalem: et volens se iungere discipulis dominus Iesus apostolus: sed omnes timebant eum non credentes quod esset discipulus? Tunc barnabas cyprus leuitus genere: qui ut supra dictum est precium agri vendit et posuit ad pedes apostolorum dominus: apprehensus illum duxit ad apostolos narravitque quod in via vidisset

dominum: et quod locutus est ei: et quod in damasco fiducialiter egerit in nomine Iesu. Quos autem apostolorum inuenit in hierusalem in epistola ad galatas ostendit scilicet petrus et iacobus episcopus hierosolymorum: cum quibus mansit. xv. diebus sicut ipse in epistola ostendit dicens. Deinde post annos tres scilicet a conversione mea veni in hierusalem videre petrum: et mansi apud eum. xv. diebus: alium autem apostolorum vidi neminem nisi iacobum fratrem domini. Et erat cum illis scilicet petro et iacobus et alijs discipulis qui erant in hierusalem intrans et exiens per. xv. dies. Deinde venit in partes syrie et ciliam: et ibi loquebatur gentibus et disputabat cum grecis. id est iudeis inter grecos dispersis. Hec autem historia prentia sunt breuitate rei veritate confundit quasi totum in hierusalem factum sit. Ita enim procedit series historie. Et erat cum eis intrans et exiens in hierusalem: fiducialiter agens in nomine domini. Loquebatur autem gentibus et disputabat cum grecis. Illi autem scilicet iudei conversantes inter grecos cum quibus disputabat: voluerunt eum occidere. Quod cum cognovissent fratres: deduxerunt eum cesaream: quia civitas est palestine: et inde dimiserunt eum tharsum que est civitas ciliam: ubi ipse oriundus fuit. Postea redit historia ad petrum de actibus apostolorum agens quasi modo intercalari.

De curatione Enee. Ca. XLIX.

Actum est autem

ut petrus dum predicando discurreret venit liddam. Invenit autem ibi hominem quendam eneam nomine: paralyticum ab annis. viij. in grabato iacentem. Et ait illi petrus. Enea sanet te dominus meus Iesus christus: surge et sterna tibi lectum: quod prius nec etiam poterat de lecto surgere. Et continuo surrexit. Et viderunt illum omnes qui habitabant liddam et saronem: et conversi sunt ad dominum. Erat autem in iopyen discipula quedam christiana que hebraice dicitur Tabita: grece dorcas: latine autem damula vel caprea. Super Barnabam tamen habemus: quod tabita interpretatur est puella. Unde tabita cum interpretatur est puella surge: et in hoc sunt diverse interpretationes huius nominis. Hec autem erat plena operibus bonis et elemosinis quas faciebat precipue in servandis vestibus pauperum multum laboris impendebat. Factum est autem in diebus illis in quibus petrus venerat liddam ut infirmata moreret. Cumque laissent corpus posuerunt in superioribus